

М. Карпа

КОМПЕТЕНЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ

Сформовано концептуальні аспекти компетенційного підходу до розвитку публічної служби, а саме основні принципи, мету, об'єкт та предмет. Визначено основні завдання компетенційного підходу у публічній службі у контексті виокремлення практичної та науково-дослідницької складових та зазначено передбачувані заходи для їх досягнення. Запропоновано авторську модель компетенційного підходу у публічній службі з позиції взаємозв'язку основних складових компетенцій суб'єктів публічної служби.

Ключові слова: публічна служба, публічний службовець, компетенція, компетенційний підхід, концептуальні аспекти.

Окрема увага дослідників прикута до питань розмежування компетенцій органів публічної влади з позиції права (адміністративного, конституційного), теорії (публічного управління, політології), методологічних розробок (механізмів, методів, інструментів тощо). Тому аналіз досліджень щодо цієї проблематики доцільно формувати комплексно, з врахування усіх складових компетенцій органів публічної влади, їхнього взаємозв'язку до предмета діяльності (чи предмета відання, про що йтиметься далі), об'єкта управління (у площині теорії публічного управління). Поєднання державних, самоврядних та публічних інтересів і, відповідно до них, визначення та реалізація певних компетенцій ставлять перед наукою та практикою публічного управління нові завдання у частині наукового їх визначення та практичної реалізації. Запропонований компетенційний підхід є однією із спроб такого визначення.

Мета статті – визначити та сформулювати концептуальні основи компетенційного підходу до розвитку публічної служби. Об'єктом даного дослідження є концептуальні основи розвитку публічної служби в Україні. Предметом дослідження є питання визначення та формування концептуальних аспектів компетенційного підходу до розвитку публічної служби в Україні.

Для цього поставлені такі завдання:

- визначити поняття “суб'єкта публічної служби”, його ознаки;
- сформулювати концептуальні аспекти компетенційного підходу до розвитку публічної служби, а саме основні принципи, мету, об'єкт та предмет, використавши авторські напрацювання щодо досліджуваної проблематики;
- визначити основні завдання компетенційного підходу у публічній службі у контексті виокремлення практичної складової та визначити передбачувані заходи для їх досягнення;
- визначити основні завдання компетенційного підходу у публічній службі у контексті виокремлення науково-дослідницької складової та визначити передбачувані заходи для їх досягнення;
- запропонувати модель компетенційного підходу у публічній службі з позиції взаємозв'язку основних складових компетенцій суб'єктів публічної служби.

Поняттю “компетенції” приділили увагу низка науковців, серед яких: В. Аверянов, С. Алексєєва, І. Бачило, І. Грицяк, В. Куйбіда, В. Мамутов, О. Сушинський, Ю. Тіхомиров, К. Шеремета. Дослідженням окремих складових компетенцій суб’єктів публічного управління займалися представники різних іноземних наукових шкіл, а саме: Г. Бребан, Ж. Ведель, Д. Гарнер, Ж. Гримо, К. Дейвіс, Дж. Ебербах, К. Екштайн, Дж. Елдер, Н. Оуен, С. Солон, Р. Шафхаузер, Ж. Шевальє та інші. Значна увага сучасних вітчизняних дослідників прикута до компетенційного підходу у сфері здійснення кадрової політики публічної служби. Сфери, які досліджують науковці у цьому контексті:

- теоретичні та практичні аспекти організації публічної служби у контексті аналізу діяльності службовців;
- правові та теоретичні засади визначення компетенцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- компетенційно-орієнтований підхід у системі державної служби;
- компетенції публічних службовців та сфери їх діяльності, у вітчизняному законодавчому полі визначені компетенції державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;
- компетенція суб’єктів публічної служби за галузевим принципом [1].

Нами розкрито основні ознаки компетенційного підходу у концепціях та теоріях публічного управління [2]; з позиції аналізу предметної компетенції органів публічної влади [3]; у контексті використання територіально-орієнтованого підходу до формування компетенцій органів публічної влади [4]; з позиції визначення меж компетенції суб’єктів публічної служби [5].

Загальною проблемою вважаємо підходи до розробки та реалізації концептуальних та теоретико-методологічних основ щодо здійснення публічної служби. Невирішеною раніше частиною залишається наукове обґрунтування та практична реалізація одного із можливих запропонованих підходів – компетенційного – з метою визначення, фіксації та реалізації компетенцій суб’єктами здійснення публічної служби.

Основними складовими публічної влади є державна та самоврядна, які у вирішенні багатьох питань вступають комплексно, з урахуванням своїх можливостей (повноважень). Виокремити одну складову та здійснювати її реформування дуже складно, адже вони часто пов’язані спільними завданнями, певним фінансуванням тощо. Тому публічну владу потрібно розглядати тільки з урахуванням системності як базової її характеристики. Потрібно також визначити публічно-правовий статус інституцій, їх працівників з метою закріплення за ними повноважень публічної адміністрації та розмежування їх між публічним та приватним секторами. Правове регулювання цих понять та процесів внесе чіткість у процес організації дієвої системи публічного адміністрування та не дозволить здійснювати методологічні помилки у визначеннях, нагромадженні понять, непрофесійності при розподілі повноважень між інституціями тощо. Погоджуємося з думкою професора, доктора наук з державного управління В. Мартиненка, який порушує проблемне питання, як перейти від влади меншості – авторитарної системи державної влади й управління, до влади більшості – демократичної системи публічної влади й управління. Він стверджує, що авторитаризм ґрунтується на владі держави – державній владі, демократія ґрунтується на владі суспільства (публіки) – суспільній (публічній) владі. Це основна проблема, яка потребує на науковому рівні методологічного вирішення, а на рівні практики – політичної волі. Тому необхідно проводити системні реформи – змінювати водночас і авторитарну систему державної влади й управління, і

систему місцевого самоврядування, і систему адміністративно-територіального устрою, а вже у контексті цих змін здійснювати всі інші реформи [6].

З позиції функціонування державної влади наведемо приклад співвідношення компетенцій між державою та державними органами. Зрозуміло, що компетенція державних органів не може бути вищою від компетенції держави. Та з огляду на те, що компетенція держави – це сукупність компетенцій усіх суб'єктів державної влади, можна сформулювати принцип встановлення компетенції. У цьому контексті доцільно виокремити зв'язок “компетенція держави-компетенція державних органів” та “компетенція суспільства (громад) – компетенція публічних органів, установ муніципальної служби”. Аналіз сучасного розвитку публічного управління вказує на необхідність швидкого реагування наукової спільноти на потреби в розробці насамперед методологічного матеріалу для впровадження та реалізації компетенційних складових органів публічної влади.

Фахівці з теорії держави та права висловлюють думки, що компетенція – це права та обов'язки (повноваження), фахівці з адміністративного права часто складовими компетенції вважають повноваження, предмети відання, функції, завдання органу, відповідальність [7]. У контексті юридичної техніки регламентації компетенції будь-якого органу виконавчої влади фактична грань між фіксацією його функцій, з одного боку, та його повноважень – з іншого, дуже відносна, хоч у теоретичному розумінні і є загально визнаною [8].

Поняття “компетенція” у межах цього дослідження запропоновано розглядати як сукупність низки складових, серед яких основними за сутністю та змістом можна вважати: повноваження, предмети відання, відповідальність, підвідомчість, обмеження, гарантії (табл. 1).

Таблиця 1

Схематичне зображення компетенції суб'єктів публічної служби

Основні складові компетенції	Повноваження	Предмет відання	Юридична відповідальність	Підвідомчість (підвідомчість, підпорядкованість, підконтрольність, підзвітність)	Обмеження, гарантії, заохочення
Основний зміст складової	Права та обов'язки, що нормативно закріплені та спрямовані на виконання публічних функцій. Окреслюють можливості та необхідність щодо виконання публічних функцій; вид та міру належної діяльності	Основний напрямок/сфера діяльності, що проявляється у функціях та функціональному призначенні	Нормативно закріплені елементи правового статусу, що націлені на ефективне виконання повноважень	Нормативно закріплена можливість діяльності. Забезпечує розмежування компетенції, що виконують однорідні функції або мають однакові повноваження	Складові статусу, які забезпечують чи обмежують компетенційно-функціональні аспекти діяльності
Види складової	Загальні, спеціальні повноваження	Предметна, галузева, загальна, спеціальна компетенція	Дисциплінарна, адміністративна, цивільно-правова, кримінальна, матеріальна, конституційно-правова	Територіальна, предметна, функціональна підвідомчість	Види обмежень, гарантії, заохочень, що діють відповідно до займаної посади

У цьому дослідженні застосовується поняття суб'єкта публічної служби, яке пропонується трактувати як публічні інституції та публічні службовці, які здійснюють публічну службу, наділені для цього відповідними функціями та статусом у межах чинного нормативно-правового поля.

Основні статусні ознаки суб'єктів публічної служби:

– набуття статусу суб'єкта публічної служби відбувається винятково на підставі нормативно-правового його закріплення (статутне закріплення, укладання договору, нормативно-правове визначення);

– закріплення виконання публічних функцій у компетенційних межах суб'єкта;

– набуття компетенції (повноважень, відповідальності, предметів відання тощо) як статусних характеристик суб'єкта;

– реалізація компетенцій суб'єктів публічної служби відповідно до їх статусних характеристик.

Об'єднуючі критерії для суб'єктів публічної служби:

– критерій суб'єктності. Одним із об'єднуючих критеріїв для суб'єктів публічної служби у частині визначення статусу є чинник суб'єктності. Відповідно до ст. 5 Конституції України, носієм суверенітету та єдиним джерелом влади визначено народ, який здійснює її як безпосередньо, так і через органи державної влади та місцевого самоврядування [9]. Таким чином, Основний Закон закріпив двох основних суб'єктів публічної влади: органів державної служби та органів місцевого самоврядування, які здійснюють відповідні функції у межах повноважень, які визначені Конституцією та законами України;

– функціональний критерій. Суб'єкти публічної служби повинні виконувати одні й ті ж основні функції та завдання публічної служби. Щодо статусу суб'єкта, це положення утверджується у повноваженнях, правах, обов'язках, предметах відання та інших важливих елементах компетенції суб'єкта;

– принципіальний критерій. Служба в державних органах та органах місцевого самоврядування, служба в інших органах публічної влади базується на принципах, які можна вважати основоположними для загалом публічної служби [10].

Основою компетенційного підходу можна вважати такі концептуальні аспекти, які вказують на те, що компетенційний підхід у публічній службі:

– спрямований на визначення та реалізацію компетенцій суб'єктів публічної служби;

– визначає основні складові компетенції, а саме повноваження, сферу діяльності, відповідальність, обмеження та інші складові компетенцій суб'єктів публічної служби;

– розмежовує компетенції суб'єктів публічної служби;

– має у своїй основі нормативно-правову, організаційну, функціональну складові, які формують зміст та обсяг компетенції;

– формується відповідними критеріями.

Основою компетенційного підходу з позиції функціонально-структурного критерію формування та з позиції взаємозв'язку основних складових компетенцій суб'єктів публічної служби є три основні складові:

– предмети відання як основний напрямок/сфера діяльності, що проявляється у функціях та функціональному призначенні;

– функції, що проявляються у контексті виконання функцій держави, органів публічної влади, структурних підрозділів, публічних службовців; в частині застосування функціонально-компетенційних підходів до розкриття категорій (основних, базових,

взаємовідносин, визначення методів тощо), формування їх змісту та практичного втілення у нормативно-правове поле та практику використання;

– суб'єкти публічної служби як публічні інституції та публічні службовці, які здійснюють публічну службу, наділені для цього відповідними функціями та статусом у межах чинного нормативно-правового поля, тобто в частині набуття, реалізації та припинення компетенції.

Концептуальні основи компетенційного підходу у публічній службі формуються на загальних принципах, а саме: правової основи, взаємодії, контролю, відповідальності. Щодо спеціальних принципів, основні з них такі:

- закріплення конституційно-правових статусів суб'єктів публічної служби;
- взаємодія суб'єктів публічної служби з питань встановлення та реалізації компетенцій;
- стандартизація предметів діяльності (відання) суб'єктів публічної служби;
- функціонування суб'єктів публічної служби на засадах територіального та інституційного розмежування їх діяльності.

Мета компетенційного підходу у публічній службі: здійснити науково-дослідницьку та практичну роботу щодо виявлення, фіксації та реалізації компетенцій суб'єктів публічної служби. *Об'єкти застосування компетенційного підходу у публічній службі* – суб'єкти публічної служби. *Предмет компетенційного підходу у публічній службі* – компетенція суб'єктів публічної служби.

Для досягнення зазначеної мети запропоновано сформулювати завдання компетенційного підходу у публічній службі у двох площинах: у контексті виокремлення практичної складової та науково-дослідницької складової.

Отже, запропоновано такі завдання компетенційного підходу у публічній службі (практична складова):

1. Аналіз та розробка нормативно-правових основ компетенційного підходу у публічній службі.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

- організація експертизи проектів правових актів, які забезпечують публічне управління в частині реалізації компетенційного підходу у публічній службі;
- організація аналізу нормативно-правової бази компетенційного підходу у публічній службі;
- визначення прогалів нормативно-правової бази, стану правового регулювання запровадження компетенційного підходу у публічній службі.

2. Визначення предметів відання (публічного інтересу, питань місцевого значення тощо) суб'єктів публічної служби.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

- запровадження практики здійснення експертних оцінок діяльності суб'єктів публічної служби з метою виявлення та фіксації предметів їх діяльності;
- фіксація складових компетенцій у статусних характеристиках суб'єктів публічної служби;
- стандартизація предметів діяльності (відання) суб'єктів публічної служби.

3. Визначення функціонального навантаження на суб'єктів публічної служби.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

- розмежування функцій суб'єктів публічної служби на засадах підвідомості, принципів субсидіарності, децентралізації тощо;

– розподіл функцій та предметів їх відання за суб'єктами здійснення публічної служби;

– визначення функцій суб'єктів публічної служби на засадах територіального та інституційного розмежування їх діяльності.

4. Процедурна складова – тобто розробка процедурно-регламентних алгоритмів (механізмів) щодо реалізації компетенцій суб'єктів публічної служби.

Передбачувані заходи для досягнення даного завдання:

– нормативно-правове забезпечення здійснення реалізації компетенцій (нормативно-правове закріплення статусу суб'єктів публічної служби);

– здійснення регламентації діяльності суб'єктів публічної служби (регламентна складова), стандартизація регламентних процедур;

– кадрова політика у контексті набуття, реалізації та припинення компетенцій;

– організація діяльності суб'єктів публічної служби.

5. Здійснення реалізації компетенцій суб'єктів публічної служби.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

– розробка та впровадження механізмів реалізації компетенцій суб'єктів публічної служби;

– налагодження взаємодії суб'єктів публічної служби з питань встановлення та реалізації компетенцій.

6. Запровадження моніторингу та оцінки стану, розвитку та реалізації компетенцій органів публічної влади.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

– оцінка відповідності визначених компетенцій та стану їх реалізації;

– аналіз та оцінка нормативно-правової бази у сфері реалізації компетенцій органів публічної влади та компетенцій посадових осіб;

– здійснення моніторингу судових способів розгляду справ щодо розмежування/встановлення/позбавлення компетенцій тощо.

Завдання компетенційного підходу у публічній службі (науково-дослідницька складова):

1. Визначення концептуальних засад компетенційного підходу у публічній службі.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

– визначення основних принципів компетенційного підходу у публічній службі;

– формулювання мети компетенційного підходу у публічній службі;

– відповідно до мети компетенційного підходу у публічній службі, визначення об'єкта застосування компетенційного підходу та предмета;

– визначення основних завдань компетенційного підходу у публічній службі з позиції практичних та науково-дослідницьких складових підходу;

– розробка основних передбачуваних заходів для досягнення завдань компетенційного підходу у публічній службі;

– розробка моделі компетенційного підходу у публічній службі з позиції взаємозв'язку основних складових компетенцій суб'єктів публічної служби.

2. Розробка методології виявлення та діагностування проблемних ситуацій у процесах визначення та розмежування компетенцій суб'єктів публічної служби.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

– розроблення та впровадження ефективних механізмів налагодження єдиного комунікативного простору між усіма суб'єктами публічної служби та експертним середовищем (зокрема науковими, громадськими інституціями);

– запровадження практики здійснення науково-експертних оцінок діяльності суб'єктів публічної служби з метою виявлення проблемних ситуацій у процесах визначення та розмежування компетенцій суб'єктів публічної служби;

– розробка та впровадження систематичних тематичних семінарів з метою обміну досвідом, з метою визначення та розмежування компетенцій суб'єктів публічної служби, інформування громадськості тощо;

– розробка наукових, експертних продуктів для органів публічної влади;

– визначення практичної потреби органів державної влади та органів місцевого самоврядування в науковому супроводі проблем компетенційного підходу;

– запровадження практики експертних та наукових оцінок процесів виявлення та діагностування проблемних ситуацій у процесах визначення та розмежування компетенцій суб'єктів публічної служби.

3. Розробка та утвердження понятійно-категорійного апарату публічної служби, зокрема у контексті реалізації компетенційного підходу.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

– розробка базових загальних категорій компетенційного підходу;

– розробка спеціальних категорій компетенційного підходу;

– розробка категорій взаємовідносин компетенційного підходу;

– розробка категорії для розкриття методів, форм компетенційного підходу;

– розробка категорій законів компетенційного підходу.

4. Аналіз та розробка функціонально-організаційного забезпечення реалізації компетенцій суб'єктами публічної служби.

Передбачувані заходи для досягнення цього завдання:

– посилення зв'язку наукового пошуку з завданнями та функціями публічної служби;

– розробка організаційно-функціональної структури виконання функцій суб'єктами публічної служби;

– аналіз процесів реалізації компетенцій суб'єктами публічної служби, способів розмежування компетенцій на різних рівнях.

5. Співпраця з органами публічної влади, іншими публічними інституціями, їх посадовими особами, експертним середовищем з метою вирішення актуальних практичних питань шляхом забезпечення їх необхідним науковим матеріалом, здійснення актуальної дослідницької роботи, подання пропозицій.

Зазначимо основні *очікувані результати застосування компетенційного підходу* до здійснення публічної служби:

– встановлення меж компетенцій суб'єктів публічної служби (органів публічної влади, їх посадових осіб);

– вдосконалення нормативно-правової бази у частині встановлення та розмежування компетенцій суб'єктів публічної служби;

– підвищення рівня довіри громадськості до діяльності органів публічної влади та публічних службовців;

– зниження витрат на виконання публічних функцій;

– формування корпоративної культури в органах публічної влади та в діяльності публічних службовців.

Суть концепції компетенційного підходу у публічній службі можна розглянути у формі моделі, зокрема з позиції взаємозв'язку основних складових компетенцій суб'єктів публічної служби (рис. 1).

	Складові з позиції функціонально-структурного критерію			
		Предмети відання (що?)	Функції, компетенційна складова (як?)	Суб'єкти публічної служби (хто?)
Умовний алгоритм реалізації моделі		1	2	3
Критерії моделювання	Сутнісні складові	предмети відання, обов'язки	статусні характеристики, відповідальність, права, повноваження	органи державної влади, органи місцевого самоврядування, публічні службовці
	Практична складова	перелік предметів відання	механізми, впровадження, реалізація	визначення суб'єкта, підвідомчість
	Синонімічні (аналогічні) категорії з урахуванням принципу суб'єктності	питання місцевого значення, публічний інтерес, державний інтерес, місцевий інтерес, інтерес територіальної громади	підпорядкування, розмежування, субординація, координація, реординація, субсидіарність, контроль тощо	суб'єкт владних повноважень, суб'єкт здійснення публічної влади
	Види компетенцій суб'єктів публічної служби за визначальним складовим критерієм компетенції	предметна компетенція територіальна компетенція (територіальна підвідомчість)	загальна компетенція, спеціальна компетенція, суміжна компетенція	компетенція суб'єкта публічної служби, компетенція органів місцевого самоврядування, компетенція органів державної влади, компетенція суб'єкта владних повноважень, компетенція публічних службовців
	Співставлення етапів моделі до категорійного апарату компетенційного підходу у публічній службі	категорії загальні в частині розкриття предметної ознаки	категорії взаємовідносин, категорії для розкриття методів, форм здійснення публічної служби, законів, закономірностей	категорії загальні у частині розкриття статусу суб'єктів публічної служби

Рис. 1. Модель компетенційного підходу у публічній службі з позиції взаємозв'язку основних складових компетенцій суб'єктів публічної служби (авторська розробка)

Висновки

На підставі здійсненого дослідження відповідно до поставлених мети та завдань можна зробити такі висновки:

1. Поняття суб'єкта публічної служби пропонується трактувати як публічні інституції та публічні службовці, які здійснюють публічну службу, наділені для цього відповідними функціями та статусом в межах чинного нормативно-правового поля. Серед основних статусних ознак суб'єктів публічної служби зазначені: набуття статусу суб'єкта публічної служби винятково на підставі нормативно-правового закріплення; закріплення виконання публічних функцій у компетенційних межах суб'єкта; набуття компетенції як статусних характеристик суб'єкта; реалізація компетенцій суб'єктів публічної служби відповідно до їх статусних характеристик.

2. Статті сформовано концептуальні аспекти компетенційного підходу до розвитку публічної служби. Визначено мету компетенційного підходу у публічній службі, яка полягає у здійсненні науково-дослідницької та практичної роботи щодо виявлення, фіксації та реалізації компетенцій суб'єктів публічної служби. Зазначено та обґрунтовано, що об'єктами застосування компетенційного підходу у публічній службі є суб'єкти публічної служби, здійснено їх характеристику. Предметом компетенційного підходу у публічній службі визначено компетенцію суб'єктів публічної служби. Для досягнення зазначеної мети запропоновано сформулювати завдання компетенційного підходу у публічній службі у двох площинах: у контексті виокремлення практичної складової та науково-дослідницької складової. Концептуальні основи компетенційного підходу у публічній службі запропоновано формувати на загальних принципах правової основи, взаємодії, контролю, відповідальності. Щодо спеціальних принципів, основними з них визначено такі, як: закріплення конституційно-правових статусів суб'єктів публічної служби; взаємодія суб'єктів публічної служби з питань встановлення та реалізації компетенцій; стандартизація предметів діяльності (відання) суб'єктів публічної служби; функціонування суб'єктів публічної служби на засадах територіального та інституційного розмежування їх діяльності.

3. У дослідженні визначено основні завдання компетенційного підходу у публічній службі у контексті виокремлення практичної складової, серед них:

- аналіз та розробка нормативно-правових основ компетенційного підходу у публічній службі;
- визначення предметів відання (публічного інтересу, питань місцевого значення тощо) суб'єктів публічної служби;
- визначення функціонального навантаження на суб'єктів публічної служби;
- процедурна складова, тобто розробка процедурно-регламентних алгоритмів (механізмів) щодо реалізації компетенцій суб'єктів публічної служби;
- здійснення реалізації компетенцій суб'єктів публічної служби;
- запровадження моніторингу та оцінки стану, розвитку й реалізації компетенцій органів публічної влади.

4. У статті визначено основні завдання компетенційного підходу у публічній службі у контексті виокремлення науково-дослідницької складової, серед них:

- визначення концептуальних засад компетенційного підходу у публічній службі;
- розробка методології виявлення та діагностування проблемних ситуацій у процесах визначення та розмежування компетенцій суб'єктів публічної служби;
- розробка та утвердження понятійно-категорійного апарату публічної служби, зокрема у контексті реалізації компетенційного підходу, а саме:
 - аналіз та розробка функціонально-організаційного забезпечення реалізації компетенцій суб'єктами публічної служби;
 - співпраця з органами публічної влади, іншими публічними інституціями, їх посадовими особами, експертним середовищем з метою вирішення актуальних практичних питань шляхом забезпечення їх необхідним науковим матеріалом, здійснення актуальної дослідницької роботи, подання пропозицій.

5. У статті розроблена модель компетенційного підходу у публічній службі з позиції взаємозв'язку основних складових компетенцій суб'єктів публічної служби. Основою компетенційного підходу з позиції функціонально-структурного критерію формування та з позиції взаємозв'язку основних складових компетенцій суб'єктів публічної служби є три основні складові:

– предмети відання як основний напрямок/сфера діяльності, що проявляється у функціях та функціональному призначенні;

– функції, що проявляються в: контексті виконання функцій держави, органів публічної влади, структурних підрозділів, публічних службовців; частині застосування функціонально-компетенційних підходів до розкриття категорій (основних, базових, взаємовідносин, визначення методів тощо), формування їх змісту та практичного втілення у нормативно-правове поле та практику використання;

– суб'єкти публічної служби як публічні інституції та публічні службовці, які здійснюють публічну службу, наділені для цього відповідними функціями та статусом у межах чинного нормативно-правового поля, тобто в частині набуття, реалізації та припинення компетенції.

Серед критеріїв моделювання вибрано такі: умовний алгоритм реалізації моделі, сутнісні складові, практичну складову, синонімічні (аналогічні) категорії з урахуванням принципу суб'єктності, види компетенцій суб'єктів публічної служби за визначальним складовим критерієм компетенції, співставлення етапів моделі до категорійного апарату компетенційного підходу у публічній службі.

Список використаної літератури

1. Сушинський О. І. Компетенція держави та місцевого самоврядування у сфері комунальних послуг: концепція та практика : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2005. 156 с.

2. Карпа М. І. Ознаки компетенційного підходу у концепціях та теоріях публічного управління // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1 (50). Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2017. С. 129—139.

3. Карпа М. І. Предметна компетенція органів публічної влади // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. / [голов. ред. М. М. Іжа]. Вип. 3 (71). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 182 с.

4. Карпа М. І. Формування компетенції органів публічної влади: територіально-орієнтований підхід // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 3 (52). Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2017. С. 213—222.

5. Карпа М. І. Межі компетенції суб'єктів публічної служби: особливості визначення // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. Вип. 2 (33). Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. С. 109—116.

6. Мартиненко В. М. Публічне управління: проблеми і методологічні засади становлення та розвитку в Україні // Публічне управління: шляхи розвитку : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (6 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. К. : НАДУ, 2014. С. 24, 25.

7. Ткаченко А. О. Поняття компетенції державного органу // Часопис Київського університету права. 2009. № 4. С. 192—197.

8. Крупчан О. Д. Організація виконавчої влади : монографія. К. : Вид-во УАДУ, 2001. С. 54.

9. Конституція України : Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

10. Карпа М. І. Принципи здійснення публічної служби // Демократичне врядування : зб. наук. пр. 2010. Вип. 6. URL : <http://www.lvivacademy.com/visnik6/fail/Karpa.pdf>.

*Стаття надійшла до редакції 13.11.2017
Схвалена до друку редколегією 04.12.2017*

М. Карпа

**COMPETENCY-BASED APPROACH TO PUBLIC SERVICE DEVELOPMENT:
CONCEPTUAL ASPECTS**

In the article there are formed conceptual aspects of the competency-based approach to the development of public service, i.e. basic principles, purpose, object and subject. The main tasks of the competency-based approach in the public service are determined in the context of distinguishing practical and scientific-research components and there are indicated predictable measures for their achievement. The author's model of the competency-based approach in the public service from the standpoint of the relationship of the main components of the competences of public service subjects is suggested.

Key words: public service, public servant, competence, competency-based approach, concept.